

สภาวะทางจิตสังคมของเด็กหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ
ในศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก และมูลนิธิคุ้มครองเด็ก

เรือเอกหญิง สุวพักตร์ เวศม์วิบูลย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำรงหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาจิตเวชศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-635-867-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**PSYCHOSOCIAL ASPECTS OF SEXUALLY ABUSED FEMALE CHILDREN
IN THE CENTRE FOR THE PROTECTION OF CHILDREN'S RIGHTS AND
CHILD PROTECTION FOUNDATION**

Lieutenant Suwapak Vesamavibool

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements

For the Degree of Master of Science

Department of Psychiatry

Graduate School

Chulalongkorn University

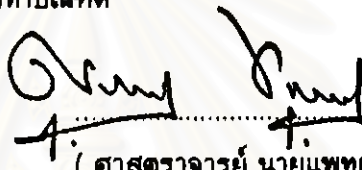
Academic Year 1996

ISBN 974-635-887-7

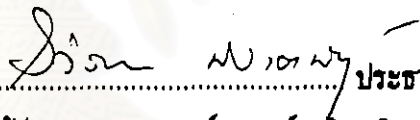
หัวข้อวิทยานิพนธ์ สภาวะทางจิตสังคมของเด็กหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ
ในศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและมูลนิธิคุ้มครองเด็ก
โดย ร.อ.หญิง สุวพัทตร์ เวศม์วิบูลย์ รน.
ภาควิชา จิตเวชศาสตร์ สาขาสุขภาพจิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ อัมพล สุอำพัน

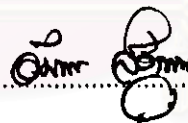

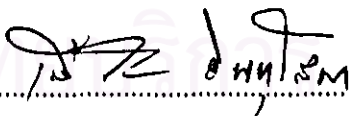
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ อัมพล สุอำพัน)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิง รวีวรรณ นิเวศพันธ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ อัมพล สุอำพัน)

..... กรรมการ
(อาจารย์ เตือนใจ อินทุโสมา)

สถาบันวิจัยสังคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สุวพักตร์ เวศม์วิบูลย์, เรือเอกหญิง : สภาวะทางจิตสังคมของเด็กหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ในศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและมูลนิธิคุ้มครองเด็ก (Psychosocial Aspects of Sexually Abused Female Children in The Centre for the Protection of Children's Rights and Child Protection Foundation) อ.ที่ปรึกษา : รศ.นพ.อัมพล สุอำพัน, 133 หน้า. ISBN 974-635-867-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะสภาพครอบครัว สภาพจิตใจของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ รวมทั้งกลไกของการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เด็กหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศที่อาศัยอยู่ในศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก และมูลนิธิคุ้มครองเด็ก จำนวนทั้งสิ้น 10 ราย

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุตั้งแต่ 10 ปี 8 เดือน ถึง 16 ปี ลักษณะครอบครัวมีปัญหาทางจิตสังคมหลายประการ เช่น ครอบครัวแตกแยก บิดามารดาแยกทาง ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ดี และมีการใช้ความรุนแรงในครอบครัว เด็กส่วนใหญ่ถูกส่งไปให้อุปัถหรือบุคคลที่บิดามารดารู้จักเป็นผู้เลี้ยงดู สภาพจิตใจของเด็กภายหลังจากถูกทารุณกรรมทางเพศ พบว่า เด็กมีปัญหาด้านอารมณ์เป็นลักษณะเด่น คือ มีความวิตกกังวล อารมณ์เศร้า มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ และจำนวน 9 ราย มีความคิดฆ่าตัวตายหรือต้องการฆ่าตัวตาย นอกจากนี้ยังแสดงปัญหาด้านพฤติกรรมเกรี้ยวกราดต่อต้านสังคม ขาดสมาธิ พฤติกรรมถดถอย พัฒนาการทางเพศผิดปกติ ปัญหาด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพ และปัญหาการเรียน เด็กทั้งหมดมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อการศึกษา แต่จำนวนถึง 6 ราย มีความคิดเห็นเชิงลบต่อการแต่งงาน กรณีศึกษาถูกทารุณกรรมทางเพศครั้งแรกเมื่ออายุระหว่าง 6 ถึง 14 ปี เป็นระยะเวลาตั้งแต่ 3 เดือน ไปจนถึง 7 ปี เด็กส่วนใหญ่ถูกทารุณกรรมทางเพศโดยคนในครอบครัวหรือคนรู้จัก จำนวนครึ่งหนึ่งของผู้กระทำเป็น บิดา หรือ บิดาเลี้ยง รองลงมาเป็นญาติ และผู้เลี้ยงดู ผู้กระทำมักใช้กำลังข่มขู่หรือบังคับ ลักษณะของการทารุณกรรมทางเพศเป็นแบบการมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... จิตเวชศาสตร์
สาขาวิชา ..... สุขภาพจิต
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติกร ..... ร.จ.น.เชิว สุธักตร์ เวศม์วิบูลย์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... อ.อัมพล สุอำพัน
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาอื่น .....

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

C845128 : MAJOR MENTAL HEALTH

KEY WORD : SEXUAL ABUSE / FEMALE CHILDREN / PSYCHOSOCIAL ASPECTS.

SUWAPAK VESAMAVIBOOL, Lt. : PSYCHOSOCIAL ASPECTS OF SEXUALLY ABUSED FEMALE CHILDREN IN THE CENTRE FOR THE PROTECTION OF CHILDREN'S RIGHTS AND CHILD PROTECTION FOUNDATION. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. UMPON SUAMPAN, M.D.
133 pp. ISBN 974-835-867-7

The purpose of this research was to study the family backgrounds, psychological aspects of sexually abused children and child sexual abuse dynamics. The case studies of 10 sexually abused female children, who lived in The Centre for the Protection of Children's Rights and Child Protection Foundation, were structured in-depth interviews.

The results revealed that 10 subjects ranging in age from 10 years and 8 months to 16 years. The families were characterized by multiple psychosocial problems such as disruption, separation, poor family relationships and violence. Most of children were sent to stay with their relatives or in foster families. Psychological reactions of children after child sexual abuse focused on emotional problem which were anxiety, depression, low self-esteem. 9 cases had suicidal ideas or attempt. Furthermore, they were a variety of psychological impacts on their behavior such as conduct disorder, poor concentration, withdrawal, sexual developmental problems, poor interpersonal relationships and academic problems. All of cases had positive opinion about education but 6 cases had negative opinion about marriage. The age at which the abuse first occurred ranged between 6 and 14 years. Duration of abuse was long-standing since 3 months to 7 years. The majority of children were abused by family members or acquaintances. Half of perpetrators were biological fathers or step-fathers, followed by relatives and caretakers. Perpetrators abused through the use of threat or force and the main type of abuse was genital intercourse.

ภาควิชา จิตเวชศาสตร์

สาขาวิชา สุขภาพจิต

ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติกร ว.จ. นพ. สุวาทิต ว.จ. นพ. วศ. นพ. วศ.

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อ. อ. นพ. วศ.

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ อัมพล สุอำพัน ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ และได้ให้กำลังใจตลอดเวลาของการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิง รวีวรรณ นิเวตพันธุ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาบัณฑิตระดับปริญญาโท ที่คอยเอาใจใส่และห่วงใยผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิง อลิสา วัชรสินธุ แพทย์หญิง เบญจพร ปัญญาียง อาจารย์ สุชีรา ภัทรามุขวรรธน์ และอาจารย์ เตือนใจ อินทุโสมา ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์พนม เกตุมาน คุณสมร อริยานุชิตกุล และเจ้าหน้าที่ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ แผนกจิตเวชศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช ที่ได้อนุญาตให้ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับผู้ป่วย เพื่อนำไปปรับแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

การวิจัยครั้งนี้จะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลแบบเจาะลึกจากกรณีศึกษาแต่ละราย ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจากศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก และมูลนิธิคุ้มครองเด็ก ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ครูมนตรี สนิทวิชัย ที่ได้ช่วยเหลือและให้คำแนะนำจากประสบการณ์ในการทำงานของท่าน เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิจัย และขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านของศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก และมูลนิธิคุ้มครองเด็ก ที่กรุณาเอื้อเฟื้อ ตลอดจนอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดี และโดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีศึกษาทั้ง 10 ราย

ในการทำวิจัยครั้งนี้ไม่อาจสำเร็จลงได้ ถ้าขาดบุคคลสำคัญที่สุดในชีวิตของผู้วิจัย นั่นคือ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ได้ให้การสนับสนุนในด้านการศึกษา รวมทั้งผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ที่ให้การสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ประสบผลสำเร็จ

สุพัทธ์ เวศม์วิบูลย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฉ

บทที่

1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
คำถามในการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
ข้อจำกัดและอุปสรรคในการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นมาของการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก.....	7
อุบัติการณ์.....	8
ความหมายของการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก.....	11
รูปแบบของการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก.....	12
ชนิดของการทารุณกรรมทางเพศทางเพศต่อเด็ก.....	12
สาเหตุของการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก.....	14
ผลกระทบของการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก.....	17
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปฏิกิริยาตอบสนองของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ.....	23
วิธีการช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ.....	25
ความเป็นมาของมูลนิธิคุ้มครองเด็ก.....	27
ความเป็นมาของศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก.....	28
ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย
	กลุ่มประชากร..... 33
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 33
	การสร้างเครื่องมือ..... 37
	การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 38
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 39
4	ผลการวิจัย..... 40
5	สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ
	วิธีดำเนินการศึกษา..... 67
	สรุปและอภิปรายผลการวิจัย..... 68
	ข้อเสนอแนะ..... 84
	รายการอ้างอิง..... 86
	ภาคผนวก
	ภาคผนวก ก. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 94
	ภาคผนวก ข. ผลการศึกษาเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศเป็นรายกรณี จำนวน 10 ราย..... 110
	รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ..... 132
	ประวัติผู้วิจัย..... 133

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่

1	ข้อมูลทั่วไปของเด็กหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ.....	41
2	ลักษณะสภาพครอบครัวของเด็กหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ.....	43
3	ลักษณะสภาพแวดล้อมภายในบ้าน.....	45
4	อายุเริ่มต้นของการถูกทารุณกรรมทางเพศครั้งแรก ระยะเวลาของการถูก ทารุณกรรมทางเพศก่อนได้รับความช่วยเหลือ และระยะเวลาที่อยู่ในความคุ้มครอง ของศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและมูลนิธิคุ้มครองเด็ก.....	46
5	ลักษณะทั่วไปของผู้กระทำทารุณทางเพศต่อเด็ก.....	47
6	ชนิดของการทารุณกรรมทางเพศและลักษณะวิธีการที่ใช้.....	49
7	ปัญหาทางด้านพฤติกรรม.....	51
8	ปัญหาด้านอารมณ์.....	53
9	ปัญหาการสร้างสัมพันธภาพกับบุคคล.....	54
10	ปัญหาด้านสุขภาพร่างกาย.....	54
11	คะแนนและระดับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กหญิงที่ถูก ทารุณกรรมทางเพศ.....	55
12	ข้อความของแบบประเมินด้วยตนเองความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองโดยทั่วไป (General Self - Esteem).....	57
13	ข้อความของแบบประเมินด้วยตนเองความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองด้านโรงเรียน (School - Academic Self - Esteem).....	58
14	ข้อความของแบบประเมินด้วยตนเองความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองด้านครอบครัว และผู้ปกครอง (Home - Parents Self - Esteem).....	59
15	ข้อความของแบบประเมินด้วยตนเองความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองด้านสังคมสัมพันธ์ (Social - Peers Self - Esteem).....	60
16	คะแนนและการแปลผลคะแนนภาวะซึมเศร้าของเด็กหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ.....	61
17	ความคิดเห็นต่อการดำเนินชีวิตด้านการศึกษา.....	62
18	ความคิดเห็นต่อการดำเนินชีวิตด้านการประกอบอาชีพ.....	63
19	ความคิดเห็นต่อการดำเนินชีวิตด้านการแต่งงานและการเลี้ยงดูบุตร.....	64